

Львівський державний університет внутрішніх справ

ПРАВО. КОМУНІКАЦІЯ. СУСПІЛЬСТВО

LAW. COMMUNICATION. SOCIETY

DAS RECHT. DIE KOMMUNIKATION. DIE GESELLSCHAFT

LE DROIT. LA COMMUNICATION. LA SOCIÉTÉ

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції
здобувачів вищої освіти
(українською та іноземними мовами)

04 квітня 2025 року

Львів
2025

УДК 351.75(063) = 00
Ф79

Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет вченою радою
Львівського державного університету внутрішніх справ
(протокол від 26 березня 2025 р. №14)

Рецензенти:

Іванченко М.І., доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності кандидат
філологічних наук, доцент

Павлик Л.В., начальник відділу організації наукової діяльності
Львівського державного університету внутрішніх справ кандидат юридичних
наук, майор поліції

Право. Комунікація. Суспільство. Law. Communication. Society. Das Recht.
Die Kommunikation. Die Gesellschaft. Le Droit. La Communication. La Société:
матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої
освіти (українською та іноземними мовами) / за заг. ред. канд. психол. наук,
доц. Л.І. Кузьо. Львів: ЛьвДУВС, 2025. 556с.

*У збірнику представлені тези доповідей учасників всеукраїнської
конференції – здобувачів закладів вищої освіти України. Висвітлено важливі
аспекти взаємодії правових процесів, комунікаційних стратегій та
суспільства. Порушено проблеми функціонування громадянського суспільства в
умовах війни. Розглянуто питання, що стосуються прав людини, діяльності
правоохоронних органів, комунікації в сучасному правовому просторі. Збірник
містить тези як українською, так і іноземними (англійською, німецькою,
французькою) мовами, що сприяє міжнародному обміну досвідом та поглиблює
науковий діалог у галузі права, комунікації та суспільства.*

*The collection features abstracts of presentations by participants of the all-
Ukrainian conference – students of higher education institutions in Ukraine.
Important aspects of the interaction of legal processes, communication strategies,
and society are highlighted. Problems of civil society functioning in conditions of war
are addressed. Issues related to human rights, law enforcement activities, and
communication in the modern legal space are discussed. The collection contains
abstracts both in Ukrainian and foreign languages (English, German, French), which
promotes international exchange of experience and deepens the scientific dialogue in
the fields of law, communication, and society.*

Опубліковано в авторській редакції.

УДК 351.75(063) = 00

© Львівський державний університет внутрішніх справ, 2025

5. Кримінальний процесуальний кодекс України: Закон України від 13 квіт. 2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>

6. Конвенцію про захист прав адвокатів готують у Раді Європи. <https://unba.org.ua/news/8163-konvenciyu-pro-zahist-prav-advokativ-gotuyut-u-radi-evropi.html>

7. Рішення ЄСПЛ у справі «André and Another v. France» (заява № 18603/03) від 24 лип. 2008 р. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/andre-and-another-v-france-zaiava-1860303-obsuk-v-ofisi-ta-vilucennia-dokumentiv-podatkovimi-inspektorami>

Шаповаленко Надія

доцент кафедри мовної підготовки

Одеський державний університет

внутрішніх справ

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ У ПРАВОВІЙ ПРАКТИЦІ

Комунікативні стратегії у правовій практиці набувають особливої актуальності в умовах розвитку сучасного суспільства, де інформаційні потоки та взаємодія між суб'єктами правових відносин стають визначальними чинниками забезпечення справедливості та ефективності правозастосування. Вступаючи в сферу юридичної комунікації, можна зазначити, що вона охоплює як вербальні, так і невербальні засоби впливу, що дозволяють не лише аргументовано захищати позицію, але й формувати позитивний імідж правозахисних структур, сприяти налагодженню довірчих відносин між сторонами правового процесу та створювати сприятливий клімат для вирішення конфліктів. Правова комунікація виступає не лише як інструмент передачі інформації, а й як засіб стратегічного планування, що дозволяє учасникам процесу чітко визначити свої завдання та методи досягнення поставлених цілей.

У науковій літературі проблематика комунікативних стратегій у правовій практиці висвітлюється широким спектром дослідницьких підходів. О.Овсянікова, наприклад, трактує комунікативну стратегію як систему цілеспрямованих заходів, що спрямовані на створення умов для ефективної взаємодії між учасниками правових процесів. Науковиця підкреслює важливість чіткого формулювання правових норм та аргументованої довідки позиції, що дозволяє не лише переконувати співрозмовників, але й уникати можливих непорозумінь під час судового розгляду справи [3]. З іншого боку, за словами дослідника К. Торсона, комунікація в правовій сфері має двосторонній характер, де важливим є не лише процес передачі інформації, але й отримання зворотного зв'язку від аудиторії [5]. Даний підхід дозволяє оперативно коригувати аргументацію, враховувати реакцію суддів, опонентів та громадськості, що, у свою чергу, підвищує ефективність захисту інтересів клієнта. Бетекке ван Рулер, аналізуючи комунікативні стратегії в різних сферах,

зазначає, що успішність правової комунікації залежить від здатності адаптуватися до конкретного контексту, дотримуватися принципів відкритості, послідовності та адаптивності [4]. Він наголошує, що лише інтегроване використання різноманітних засобів комунікації дозволяє досягти максимального ефекту, забезпечуючи як логічну аргументацію, так і емоційний відгук аудиторії.

Практичний аспект впровадження комунікативних стратегій у правовій практиці можна проілюструвати на прикладі судового процесу щодо захисту особи, обвинуваченої у службовій недбалості. У даній справі адвокат, орієнтуючись на принципи раціональної аргументації, представив численні документальні докази, що свідчать про відсутність умислу у вчиненні правопорушення, а також звернув увагу на системні недоліки організаційної роботи установи, в якій працював підсудний. Такий підхід дозволив не лише змінити акцент з окремих дій особи, а й викликати розуміння у суддів, що помилки можуть бути спричинені зовнішніми чинниками, що не залежать від особистої відповідальності [3]. Крім того, адвокат застосував стратегію емоційної апеляції, акцентуючи увагу на позитивних рисах характеру та бездоганній репутації клієнта, що сприяло зниженню рівня суспільного осуду та формуванню більш об'єктивного сприйняття його діяльності. Водночас, важливим етапом стало використання стратегії рефреймінгу, коли акцент змістили з окремих фактів на загальні проблеми організаційної культури та системних процесів у державних структурах. Комплексний підхід дозволив адвокату не тільки забезпечити виправдувальний вирок, а й продемонструвати потенціал комунікативних стратегій у зміні сприйняття суспільством правових процесів.

Отже, комунікативні стратегії у правовій практиці виступають як універсальний засіб, що сприяє підвищенню якості юридичної роботи. Ефективність цих стратегій базується на комплексному використанні як раціональних, так і емоційних компонентів комунікації, що дозволяє досягати не тільки логічного переконання, але й створювати позитивний емоційний відгук у аудиторії. У правовій практиці це набуває особливого значення, оскільки саме через комунікативну взаємодію формується довіра до правових інститутів та забезпечується належне захист інтересів усіх учасників процесу. Сучасні дослідження вказують на необхідність впровадження інноваційних підходів до формування комунікативних стратегій, зокрема застосування новітніх технологій у сфері інформаційної безпеки та цифрової комунікації, що дозволяє розширити можливості правозастосовної практики та адаптувати її до вимог часу [2].

Зважаючи на вищезазначене, можна стверджувати, що інтеграція комунікативних стратегій у правову практику має не лише практичну, але й методологічну цінність. Вона відкриває нові перспективи для побудови ефективного діалогу між сторонами правових відносин, сприяє підвищенню рівня юридичної освіти та розвитку професійних компетенцій у сфері. Необхідно враховувати, що успіх комунікативних стратегій залежить від здатності правників своєчасно реагувати на зміни у суспільстві, враховувати

специфіку кожного окремого випадку та використовувати всі доступні засоби для досягнення максимальної ефективності.

Впровадження ефективних комунікативних стратегій у правовій практиці сприяє не лише захисту інтересів клієнтів, але й підвищенню рівня довіри до правових органів та забезпеченню справедливості у суспільстві. Саме так відкриваються нові можливості для інтеграції сучасних технологій у юридичну діяльність, що в свою чергу створює базу для подальших досліджень та вдосконалення методів правового спілкування. Подальші дослідження в цьому напрямі повинні бути зосереджені на аналізі практичних кейсів, що демонструють застосування комунікативних стратегій у різних галузях права, а також на розробці рекомендацій щодо їх адаптації до сучасних умов функціонування правових інститутів. Розвиток комунікативних стратегій є важливим кроком на шляху до створення ефективної системи правосуддя, що відповідає вимогам сучасного суспільства та сприяє забезпеченню високого рівня правової культури.

1. Комунікаційна стратегія Верховної Ради України на 2017-2021 роки - Центр демократії та верховенства права. *Центр демократії та верховенства права* -. URL: <https://cedem.org.ua/library/komunikatsijna-strategiya-verhovnoyi-rady-ukrayiny-na-2017-2021-roky/> (дата звернення: 02.03.2025).

2. Маслова О. Г. Роль комунікативної культури в професійній діяльності державних службовців. 2020.

3. Овсяннікова О. О. Комунікаційна стратегія судової влади: поняття, цілі, основні напрями реалізації. *Вісник Запорізького національного університету*. 2022.

4. Betteke Van Ruler. Communication Theory: An Underrated Pillar on Which Strategic Communication Rests. URL: <https://doi.org/10.1080/1553118X.2018.1452240>.

5. Thorson K. Strategic Communication. *Oxford Bibliographies*. 2022.

ПРАВО. КОМУНІКАЦІЯ. СУСПІЛЬСТВО

Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти (українською та іноземними мовами)

04 квітня 2025 року

Відповідальний за випуск *Л.І. Кузьо*

Опубліковано в авторській редакції